

Aktuální změny zákona o odpadech a prováděcích právních předpisů

Jan Maršák

Odbor odpadů

Ministerstvo životního prostředí

Konference „Analytika odpadů“

3. – 4. listopadu 2015, Tábor

OBSAH

- ✓ **Legislativa odpadů 2015**
- ✓ **Nové zákony pro odpadové hospodářství**
- ✓ **Plán odpadového hospodářství ČR a POH krajů**
- ✓ **Odpady v datech**
- ✓ **Odpady na evropské úrovni (Oběhové hospodářství)**

Legislativa odpadů 2015

- ✓ **Zákon č. 223/2015 Sb.** ze dne 12. srpna 2015, kterým se mění zákon č. 185/2001 Sb., o odpadech a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.
- ✓ Účinnost 1. října 2015 (s výjimkou některých bodů).

Zákon č. 223/2015 Sb. - Důvody přípravy

- ✓ Infringementové řízení s ČR. Výtky Evropské komise k transpozici rámcové směrnice o odpadech (vyloučení z působnosti, definice, hierarchie, plány odpadového hospodářství, výčet způsobů využívání a odstraňování odpadů).
- ✓ Implementace dvou předpisů EU v oblasti odpadních baterií a akumulátorů: směrnice č. 2013/56/EU, nařízení č. 493/2012.
- ✓ Adaptace zákona na Nařízení Komise č. 1357/2014. (nebezpečné vlastnosti odpadu).
- ✓ Adaptace zákona na Nařízení EP a Rady č. 1257/2013 o recyklaci lodí.
- ✓ Adaptace zákona na Nařízení, které mění nařízení o přepravě odpadů (č. 660/2014/EU).

Zákon č. 223/2015 Sb. - Důvody přípravy

- ✓ Úprava požadavků na vedení evidence a ohlašování.
- ✓ Zapracování nových požadavků tzv. ekoauditů (úprava ELPNO, zrušení zpětného odběru odpadních olejů).
- ✓ Zpřesnění podmínek pro výkup kovových odpadů.
- ✓ Převod vybraných statistických zjišťování na MŽP.
- ✓ Přístup ČSÚ do ISPOP.
- ✓ Další.

Zákon č. 223/2015 Sb.

Úprava vyloučení z působnosti zákona

- ✓ Odpadní vody
- ✓ Odpady drahých kovů
- ✓ Sedimenty
- ✓ Výbušniny a trhaviny

Zákon č. 223/2015 Sb.

Definice

- ✓ *Nakládáním s odpady – **obchodování s odpady, shromažďování, sběr, výkup, přeprava, doprava, skladování, úprava, využití a odstranění odpadů.***
- ✓ *Sběrem odpadů - **soustředování odpadů právnickou osobou nebo fyzickou osobou oprávněnou k podnikání od jiných subjektů včetně jejich předběžného třídění a předběžného skladování za účelem jejich přepravy do zařízení na zpracování odpadu.***
- ✓ ***Tříděným sběrem - sběr, kdy je tok odpadů oddělen podle druhu a povahy odpadu s cílem usnadnit specifické zpracování.***

Zákon č. 223/2015 Sb.

Definice

- ✓ *Obchodníkem - právnická osoba nebo fyzická osoba oprávněná k podnikání, které nakupují nebo prodávají odpad a jednají přitom na vlastní odpovědnost, **včetně, osob, které nemají odpady skutečně v držení.***
- ✓ *Předcházením vzniku - opatření přijatá předtím, než se látka, materiál nebo výrobek staly odpadem, která omezují: množství odpadu, a to i prostřednictvím opětovného použití výrobků nebo prodloužením životnosti výrobků, nepříznivé dopady vzniklého odpadu na životní prostředí a lidské zdraví nebo obsah škodlivých látek v materiálech a výrobcích.*

Zákon č. 223/2015 Sb.

Hodnocení nebezpečných vlastností

- ✓ Nebezpečné vlastnosti stanoveny nově přímo použitelným předpisem EU. Odstranění přílohy č. 2 zákona.
- ✓ Elektronizace provádění hodnocení nebezpečných vlastností. Od 1. 1. 2016.
- ✓ Zákon byl doplněn tak, aby bylo zřejmé, že hodnocení může provádět více osob.
- ✓ Dále bylo rozšířeno zmocnění, aby mohly být vyhláškou stanoveny také požadavky na sdělení.

Zákon č. 223/2015 Sb. - Výkup kovů

- ✓ U vyhláškou vymezených odpadů je možné provádět platbu pouze převodem peněžních prostředků prostřednictvím poskytovatele platebních služeb nebo provozovatele poštovních služeb formou poštovního poukazu.

Ministerstvo stanoví vyhláškou seznam odpadů:

- ✓ U nichž je oprávněná osoba povinna vést evidenci osob.
- ✓ Seznam odpadů, které nesmí oprávněná osoba vykupovat od fyzických osob.
- ✓ Seznam odpadů, za které může oprávněná osoba poskytovat úplatu pouze výše uvedeným způsobem.

Zákon č. 223/2015 Sb.

Změny ve využívání kalů ZPF

- ✓ Definice kalu se upravila tak, aby se v této části jednalo o kaly organického původu.
- ✓ Původní smysl § 33 bylo přímé předání od provozovatele ČOV zemědělcí, praxe se však výrazně rozvolnila.
- ✓ Novela umožňuje předání kalu jiné osobě, která provede úpravu. Od osoby, která provede úpravu možno předat pouze zemědělcí nebo do skladu, který bude plnit podmínky stanovené vyhláškou. Kal nesmí být předáván mezi více sklady.

Zákon č. 223/2015 Sb. Recyklace lodí

- ✓ Úprava vychází z povinnosti adaptovat zákon na evropské nařízení č. 1257/2013.
- ✓ Částečně bude adaptováno do zákona o námořní plavbě. Podmínky vztahující se k zařízení pro demontáž bylo nezbytné nastavit v zákoně o odpadech.
- ✓ Jedná se o zařízení podle § 14 odst. 1 k využití a/odstranění odpadů. Při souhlasu KÚ vyjádření Ministerstva dopravy a hygieny.
- ✓ Kromě souhlasu se zařízením nezbytné předložit k odsouhlasení Plán recyklace každé jednotlivé lodi.

Zákon č. 223/2015 Sb.

Přeprava nebezpečných odpadů (ELPNO)

- ✓ Potvrzení dokončení přepravy do 3 dnů, stejně tak pro doplnění údajů do systému po jeho výpadku.
- ✓ Jednodušeji upraven postup při přerušení provozu ISPOPu.
- ✓ Za odesílatele může nově ohlásit příjemce odpadů.
- ✓ Mobilní zařízení – provozovatel je vždy odesílatelem.
- ✓ Účinnost 1. 1. 2016. Po celý rok 2016 je možno využívat starý způsob. Plný provoz od 1. 1. 2017.

Zákon č. 223/2015 Sb.

Plány odpadového hospodářství

- ✓ Nově nastaveny požadavky na obsah Plánu předcházení vzniku odpadů.
- ✓ Nově v zákoně vymezeny požadavky na obsah analytické a směrné části POH ČR a POH krajů (požadavek směrnice).
- ✓ Blíže specifikována i závazná část POH ČR a POH krajů.

Zákon č. 223/2015 Sb.

Plány odpadového hospodářství

- ✓ POH jsou závazné pro činnost správních úřadů v OH a podkladem pro zpracování územně plánovací dokumentace.
- ✓ U krajských POH nově nastaven způsob kontroly ze strany MŽP (vyjádření MŽP, zpracování připomínek).
- ✓ Směrná část POH krajů bude obsahovat kritéria pro přidělování podpory z veřejných zdrojů.
- ✓ Upraveny také požadavky na podobu POH obcí.

Zákon č. 223/2015 Sb.

Úprava příloh č. 2, 3 a 4, 12

- ✓ Přílohu č. 2 (nebezpečné vlastnosti odpadů) bylo třeba zrušit s ohledem na Nařízení komise č. 1357/2014.
- ✓ Vymezení způsobů využívání a odstraňování odpadů (přílohy č. 3 a 4) bylo třeba textově uvést do souladu s rámcovou směrnicí. Zejména je třeba doplnit poznámky, k některým způsobům využívání a odstraňování.
- ✓ V textu přílohy č. 12 bylo třeba provést drobnou úpravu textu tak, aby se nižší minimální účinnost vztahovala na zařízení nejen odsouhlasená, ale také provozovaná před 1. lednem 2009.

Legislativa odpadů 2015

Prováděcí předpisy

- ✓ **Vyhláška č. 27/2015 Sb., kterou je novelizována vyhláška č. 383/2001 Sb.,** o podrobnostech nakládání s odpady, která změnila pravidla výkupu kovových odpadů od 1. 3. 2015.
- ✓ **Vyhláška č. 212/2015 Sb. ze dne 31. července 2015,** kterou se mění vyhláška č. 170/2010 Sb., o bateriích a akumulátorech a o změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, kterou se mění příloha č. 3, Roční zpráva o plnění povinností zpětného odběru a odděleného sběru baterií a akumulátorů.
- ✓ **Vyhláška č. 248/2015 Sb. ze dne 23. září 2015** o podrobnostech provádění zpětného odběru pneumatik.

Legislativa odpadů 2015

Prováděcí předpisy

- ✓ **Vyhláška č. 270/2015 Sb.**, kterou se mění vyhláška č. 352/2008 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady z autovraků, vybraných autovraků, o způsobu vedení jejich evidence a evidence odpadů vznikajících v zařízeních ke sběru a zpracování autovraků a o informačním systému sledování toků vybraných autovraků (o podrobnostech nakládání s autovraky), ve znění pozdějších předpisů.

Legislativa odpadů 2015

Prováděcí předpisy - MPŘ

- ✓ **Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 294/2005 Sb., o podmínkách ukládání odpadů na skládky a jejich využívání na povrchu terénu a změně vyhlášky č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů – MPŘ do 7. 10. 2015.**
- ✓ **Návrh vyhlášky, kterou se stanoví Katalog odpadů a postup pro zařazování odpadu podle Katalogu odpadů (Katalog odpadů) – MPŘ do 16. 10. 2015.**
- ✓ **Návrh vyhlášky, kterou se mění vyhláška č. 383/2001 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady – MPŘ do 29. 10. 2015.**
- ✓ **Návrh vyhlášky o hodnocení nebezpečných vlastností odpadů – MPŘ do 29. 10. 2015.**

Legislativa odpadů 2015

Prováděcí předpisy v přípravě

Připravuje se

- ✓ **Změny vyhlášky č. 382/2001 Sb.**, o podmínkách použití upravených kalů na zemědělské půdě.
- ✓ **Vyhláška k vymezení odpadů použitelných na technické zabezpečení skládek.**
- ✓ **Vyhláška k vymezení odpadů, které bude od roku 2024 zakázáno ukládat na skládky.**

Nové zákony pro OH

- ✓ **Příprava dvou nových zákonů:**
 - ✓ **Zákon o odpadech.**
 - ✓ **Zákon o výrobcích s ukončenou životností.**
- ✓ **Usnesení vlády ČR ze dne 18. 5. 2015 č. 368** k věcnému záměru zákona o odpadech, kterým vláda schválila věcný záměr zákona o odpadech.
- ✓ **Usnesení vlády ČR ze dne 13. 5. 2015 č. 347** k věcnému záměru zákona o výrobcích s ukončenou životností, kterým vláda schválila tento věcný záměr.
- ✓ **Příprava paragrafových znění obou zákonů.**
- ✓ **VPŘ do konce listopadu 2015. Následně MPŘ.**

Plán odpadového hospodářství 2015 - 2024

- ✓ Nový POH ČR schválen vládou 22. 12. 2014 (1080/2014).
- ✓ Závazná část POH ČR - nařízení vlády č. 352/2014 Sb.
- ✓ http://www.mzp.cz/cz/poh_cr_prislusne_dokumenty
- ✓ Dostupná i anglická verze POH ČR.

Strategické cíle pro období 2015 - 2024:

- ✓ Předcházení vzniku odpadů a snižování měrné produkce odpadů.
- ✓ Minimalizace nepříznivých účinků vzniku odpadů a nakládání s nimi na lidské zdraví a životní prostředí.
- ✓ Udržitelný rozvoj společnosti a přiblížení se k evropské „recyklační společnosti“.
- ✓ Maximální využívání odpadů jako náhrady primárních zdrojů a přechod na oběhové hospodářství.

Odpady v datech – 2014

Česká republika

2009	2010	2011	2012	2013	2014
32 267	31 811	30 672	30 023	30 621	32 028

Zdroj: MŽP, 2015

- ✓ 30,46 mil. tun ostatní odpady
- ✓ 1,56 mil. tun nebezpečné odpady
- ✓ 79,5 % materiálově využito
- ✓ 3,5 % energeticky využito
- ✓ 10,3 % skládkováno bez využití

Odpady v datech – 2014

Komunální odpady

2009	2010	2011	2012	2013	2014
5 324	5 362	5 388	5 193	5 168	5 324

Zdroj: MŽP, 2015

- ✓ 17 % z celkového množství odpadu v ČR
- ✓ 506 kg na občana ČR
- ✓ 34,8 % materiálově využito (2013 - 30,2 %)
- ✓ 11,8 % energeticky využito (2013 – 11,9 %)
- ✓ 48,3 % skládkováno bez využití (2013 – 52,2 %)

Odpady na evropské úrovni: OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ (CIRCULAR ECONOMY)

Evropský parlament

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

Odpadové hospodářství na evropské úrovni: OBĚHOVÉ HOSPODÁŘSTVÍ

- ✓ EK představí nový balíček k oběhovému hospodářství 2. prosince 2015 (původní stažen v únoru 2015). Legislativní návrh a akční plán.
- ✓ Legislativní návrh pro odpady (pravděpodobné návrhy) – nové cíle pro recyklaci, omezení skládkování, definice základních pojmů, sjednocení metodiky, minimální podmínky k EPR, přeshraniční přeprava odpadů.
- ✓ Specifické oblasti - možný cíl pro potravinový odpad, kritické suroviny, stavební a demoliční odpad, indikátory pro cirkulární ekonomiku.
- ✓ Další oblasti – ekodesign, ecolabeling, chemické látky, EMAS, podpora pro trh druhotných surovin a další.

Kroky MŽP k oběhovému hospodářství

- ✓ Přijetí nového Plánu odpadového hospodářství 2015 – 2024.
- ✓ Zavedení povinného třídění dalších složek komunálních odpadů - bioodpadů a kovů od roku 2015.
- ✓ Legislativní zamezení skládkování vybraných druhů odpadů od roku 2024.
- ✓ Finanční podpora odpadového hospodářství prostřednictvím OPŽP 2007 – 2013 a OPŽP 2014 – 2020.
- ✓ Příprava nové legislativy – zákon o odpadech, zákon o výrobcích s ukončenou životností.
- ✓ Diskuse ke změnám ekonomických nástrojů – poplatků za ukládání odpadů na skládky.

Priority ČR v oblasti oběhového hospodářství

- ✓ Omezení skládkování.
- ✓ Prevence vzniku odpadů.
- ✓ Podpora recyklace odpadů.
- ✓ Realistické cíle pro recyklaci odpadů a odpadů z obalů.
- ✓ Adekvátní postavení energetického využití odpadů.
- ✓ Snižování spotřeby primárních surovin.
- ✓ Podpora zpracovatelského průmyslu v EU.
- ✓ Vytvoření vhodného prostředí pro zvýšení spotřeby druhotných surovin (ekonomické nástroje).
- ✓ Výpočtové metody, statistika, reporting.

DĚKUJI VÁM ZA POZORNOST.

jan.marsak@mzp.cz

Ministerstvo životního prostředí
České republiky

Ministerstvo životního prostředí
Vršovická 65, 100 10 Praha 10
Česká republika

www.mzp.cz

